GELYKHEID, VRYHEID, BROEDERSCHAP.

A°. 1801. N°. 80

BINNEN- LANDSCHE

BATAAFSCHE COURANT.

Saturdag den 27 Juny. Het 7 Jaar der Bat. Vryheid.

BATAAFSCHE REPUBLYK.

DORDRECHT *den* 24 *Juny.* Te *Spykenis* in het Land van *Putten*, is, in de voorige week, een Bouwmans wooning en schuur, met deszelfs aanhoorig getimmerte, in den assche gelegd. Weinig tyds daarna heeft men ontdekt, dat deeze brand door den euvelmoed van een reeds bejaard buurman is gestigt geworden, die daaröp in hegtenis genomen is, en, naar men verneemt, zyne gruweldaad reeds bekend zou hebben.

HAARLEM *den* 25 *Juny.* Het Standbeeld, het welk ter eere van den beroemden uitvinder der Druk-kunst, *Laurens Koster*, door het Collegium Medicum in den jaare 172.. is opgerigt, en sedert dien tyd in den Kruid-tuin gestaan heeft, is thans, op last der Municipaliteit deezer Stad, en met toestemming van gemeld Collegie, op de Groote Markt, tegen over het huis, waarïn hy gewoond heeft, verplaatst.

DE HAGE *den* 26 *Juny.* In eenen Brief uit *Berlyn* wordt als steilig gemeld, dat binnen weinige dagen de uitslag der onderhandelingen met den *Bataasschen* Gezant, den Burger *Halteman*, zal bekend zyn; dewelke gevolgd zal worden door eene verklaaring van den Prins van *Oranje*, by dewelke deeze van 't vernietigd Stadhouderschap, en andere door denzelven in deeze Republyk bekleedde waardigheden, formeel zal afstand doen Men weet nog niet, welke schadeloosstelling dezelve daar voor zal erlangen.

UITVOEREND BEWIND.

DE HAGE *den* 26 *Juny.* De Heer *de George*; werkelyke Geheimraad en tot hiertoe algemeen Commissaris van den Keurvorst van *Paltz-Beyeren*, in de *Nederlanden*, heeft den 24. deezer maand zyne geloofsbrieven als gevolmagtigde Minister van zyne Keurvorstelyke Doorlugtige Hoogheid by de *Bataafsche* Republyk, aan het Uitvoerend Bewind overgegeeven.

By besluit van het Uitvoerend Bewind van den 5. Juny l.l., is aan den bekenden *Hendrik van der Noot* de inwooning binnen deeze Republyk toegestaan, even als zulks ten aanzien van deszelfs Broeder *J. B. van der Noot*, by besluit van 27. February bevoorens, was geschied; met last aan den Agent van Inwendige Policie, om te zorgen, dat de persoon van *H. van der Noot* behoorlyk worde gesurveilleerd. Zynde dien ten gevolge de respective Departementaale Bestuuren door gezegden Agent gelast, om zig te informeeren, op welk eene plaats binnen deeze Republyk, de voornoemde *H. van der Noot* zig met der woon, zoude willen begeeven, en, by de ontdekking daar van, de Municipaliteit dier plaats aan te schryven en te gelasten, om meergemelden *H. van der Noot* ten allernaauwkeurigste te doen surveilleeren, en, by de minste soupçons ten aanzien van zyn gedrag, relatif de publieke zaaken, daarvan onverwyld aan het Agentschap kennis te geeven.

Wyders is, by besluit van hetzelve Bewind van den 13. Juny l.l., ingetrokken en buiten effect gesteld, het besluit, op den 3. November 1798. genomen, waarby het Agentschap van inwendige Policie was gelast, den Burger *G. W. Motman*, geweezen Rentmeester, wanneer hy zig op het grondgebied der *Bataafsche* Republyk mogt bevinden, te arresteeren. Zynde gezegd besluit van den 13. Juny genomen, op bericht van den Agent van Financiën, gegeeven op de vraag: „Of het gemeene Land „nog op den Burger *Motman* zodanige prætentiën had, tot ver„effening van welken de præsentie van denzelven zoude wor„den vereïscht, en of mitsdien als nog zoude moeten blyven „in vigeur des Bewinds besluit van den 3. November 1798., „(*hier boven omschreeven*).” Hebbende hy Agent van Financiën berigt, dat, van de zyde der Administratie van de Domeinen, 'er geen de minste reden was, om de præsentie van *G. W. Motman* te vereïsschen.

VERVOLG EN SLOT DER PUBLICATIE, *wegens de Verördeningen omtrent het Onderwys in de Laagere Schoolen.*

Art. 27. Het Uitvoerend Bewind wordt geauthoriseerd, om de Tractementen en Defroyementen der School-Opzieners, zo lang het School-Fonds nog niet tot stand zal gekomen zyn, provisioneel, en by wyze van voorschot, uit de Nationaale Schatkist te doen betaalen.

28. Aan het Uitvoerend Bewind wordt opgedragen, om, op de gronden, in deeze Wet gelegd, alle noodige schikkingen te beramen en vast te stellen, ten einde in de Schoolen de eerste beginselen worden ingeprent, om de Kinderen te vormen tot deugdzaame menschen, en tot nuttige Leden der maatschappy.

29. Het Uitvoerend Bewind zal Jaarlyks aan het Vertegenwoordigend Lighaam eene generaale opgaave inzenden van de schikkingen, door of van wegen hetzelve, omtrent het Schoolwezen daargesteld, en van de verbeteringen, welke in dat belangryk vak plaats hebben.

30. Zo dra het algemeen Armbestuur, op de wyze, bepaald by Publicatie van het Uitvoerend Bewind van den 15. July 1800, in behoorlyke werking zal gebragt zyn, zal door het öprigten van Nationaale Schoolen, alöm de nodige zorge worden gedragen, dat aan de Kinderen van Behoeftigen, Bedeelden, of van Minvermogenden, het onderwys in de noodzakelykste kundigheden *om niet* worde gegeeven, volgens een nader en gedetailleerd Plan, daartoe door het Uitvoerend Bewind alsdan voor te dragen, en aan de goedkeuring van het Vertegenwoordigend Lighaam te onderwerpen.

31. Inmiddels wordt aan alle Gemeente-Bestuuren ten ernstigsten aanbevolen, zorge te dragen, dat het onderwys, het welk, binnen derzelver Gemeenten, aan Behoeftigen of Minvermogenden, het zy ten laste der Gemeentelyke Cassen, of ten koste van byzondere Kerkgenootschappen, pleegde te worden gegeeven, op den tot nu toe gebruikelyken voet, worde gecontinueerd, tot tyd en wyle hetzelve zal worden vervangen door zodanige Nationaale inrichtingen, als deswegen zullen worden in werking gebragt.

En worden eindelyk alle Opzieners der Armen by deezen vermaand, om speciaal toe te zien, dat de Kinderen der Bedeelden van de voor hun geschikte gelegenheden, ter bekoming van het noodig onderwys, stiptelyk gebruik maken, en dat de Ouders dier Kinderen tot het ter Schoole zenden derzelven, des noods, door gedeeltelyke of g. heele terughouding der gewoone bedeeling, of op eenige andere wyze worden geconstringeerd.

Weshalven het Uitvoerend Bewind, ten einde aan de heilzaame intentie des Vertegenwoordigenden Lighaams worde voldaan, alle Gemeente-Bestuuren, en die verder in eenige betrekkingen mogten staan tot het openbaar of byzonder onderwys in de lagere Schoolen, serieuselyk vermaant, om de hier boven gemaakte bepaalingen met allen yver na te komen en te doen nakomen, aan de verbetering van het onderwys in de Schoolen, met aanwending van al het aan hun toevertrouwd gezag werkzaam te zyn, het lot van de Onderwyzers der Jeugd, zo veel in hun vermogen is, te verbeteren, en derzelver eerwaardigen stand naar verdienste te verheffen, door alle zodanige, in vergelyking van het gewigt der zaak altyd geringe opöfferingen, als daartoe zullen worden vereïscht, met standvastige en voorzigtige weerstand bieding aan de dwaalingen der Onkundigen, aan de vooroordeelen der Ligtgelovigen, en aan de tegenkanting der Onwilligen, met onbaatzugtigen yver eindelyk voor de dierbaarste belangen van het tegenwoordig en toekomend Geslagt, wordende dezelve, van wegen het Uitvoerend Bewind, mits deezen verzekerd, dat derzelver gezag, waar zulks noodig mogt zyn, met ernst zal worden gehandhaafd, en dat het Bewind in alle verordeningen, welke aan deszelfs beschikkingen zyn overgelaaten, zyne handelingen door billykheid en gematigheid zal kenmerken, tot wegneming en voorkoming van alle regtmaatige redenen van beklag, van hoedanigen aart die zyn mogten, en tot opwekking van vernieuwden lust en werkzaamheid by alle, die in de vorming en beschaving der Jeugd aan het Vaderland gewigtige diensten willen bewyzen, ten einde langs deezen weg het Maatschappelyk Geluk worde vermeerderd, Naarstigheid, Goede Zeden en Vaderlandsche Deugden voortgeplant, en de *Bataafsche* Natie, welken in de zorg voor het Onderwys der Jeugd, andere volken zo lang ten voorbeelde heeft gestrekt, doch nu voor sommige haarer nabuuren in dit gewigtig stuk moet agterstaan, ook in deezen den ouden roem haarer Wysheid en Menschlievenheid moge hernemen.

Dienvolgens gelast het Uitvoerend Bewind, in naam des Vertegenwoordigenden Lighaams, dat deeze zal worden afgekondigd en aangeplakt, alömme daar zulks behoort.

Gedaan in den Haag, den 15. Juny 1801. Het zevende Jaar der *Bataafsche* Vryheid.

(*was geparapheerd*) A. F. R. E. VAN HAERSOLTE, vt.
(*Onderstond*) Ter ordonnantie van hetzelve.
(*was geteekend*) S. DASSEVAEL, *l. s.*

VERTEGENWOORDIGEND LIGHAAM.

EERSTE KAMER.

Zitting van Donderdag den 25. *Juny.*

By resumtie gedelibereerd zynde over het Rapport van de Burgers Representanten *van Foreest* c. s., den 20. Mey ll, uitgebragt, op eene Missive van 't Uitvoerend Bewind, daarby

(*Het vervolg op de kant van deeze bladzyde.*)

der Vergadering gecommuniceerd hebbende den uitslag der gehoudene conferentien door den Agent van Nationaale Oeconomie met Keurmeesters over de Paarden in de respective Departementen der Bataafsche Republiek, nopens de verbeteringen, welke zouden kunnen worden gemaakt in den aankok van Paarden: — heeft de Vergadering besloten, dit Rapport in advis te houden tot na den afloop der aanstaande te houdene compartitie met de Keurmeesters; wordende de Commissie verzogt aan de Vergadering te dienen van advis, welke intermediaire voorzieningen in den tusschentyd zouden kunnen plaats hebben.

Is geleezen een Request van *S. Story*, Schout-by-Nacht in dienst van de *Bataafsche* Republyk, en zedert de overgave van 's Lands Vloot aan *de Vlieter*, op den 30. Augusty 1798., in *Engelsche* Krygsgevangenschap; daarby verzoekende, dat hem een weg mogt worden aangeweezen, langs denwelken hy zig, wegens zyn gehouden gedrag, zou kunnen veräntwoorden: — geweezen van de hand.

Van Foreest doet Rapport, namens de Commissie tot het Armenbestuur, in wier handen, by besluit van den 15. deezer was gesteld dat gedeelte van het ten dien dage door den Burger Representant *Kramer* gedaane tweeledig voorstel, het welk tendeert om het Decreet, betrekkelyk de inrigting van het algemeen Armenbestuur der Bataafsche Republiek, des noods te altereeren of in te trekken; adviseerende, om dit gedeelte van 't voorstel van den Burger Representant *Kramer* te stellen in handen eener op nieuw te benoemen personeele Commissie, ten einde de nodige veranderingen in dat Decreet aan de Vergadering voor te dragen: — en wordt, na eenige discussien, daarheenen strekkende, dat de oude en in dit werk kundige Commissie beter dan eene geheel nieuwe deswegens zou kunnen dienen van advis, dit Rapport gerejecteerd.

Waarna de Vergadering wordt gescheiden tot morgen ochtend ten 1.. uuren.

TWEEDE KAMER.

Is geleezen en bekragtigd een onverwyld Besluit der eerste Kamer, waarby, op de Requeste, gepresenteerd door Mr. *P. Ph. J. Quint Ondaatje*, namens een aantal daarby geïnteresseerden, de termyn van aflossing van Effecten, Obligatien enz. aan de Nationaale Beleenbank te Amsterdam, hangende de deliberatien over des Requestrants verzoek ten principaale, tot den 8. July aanstaanden wordt geprolongeerd.

Waarna de Vergadering wordt gescheiden, en geadjourneerd tot morgen op den middag.

EERSTE KAMER.

Zitting van Vrydag den 26. *Juny.*

Van Foreest doet rapport, namens de Commissie, tot de zaaken van het Algemeen Armen-Bestuur, in wier handen by Besluit van den 17. deezer was gesteld een Request van Regenten van het Diaconie en Nieuwe Armen Weeshuis te *Enkhuyzen*; verzoekende, uit hoofde van den rampvollen toestand van dat Godshuis, eene subsidie uit 's Land Kas; adviseerende, om aan dat Godshuis te accordeeren eene subsidie van f 590. 's weeks tot primo Augusty aanstaanden, te vinden uit den 1. post van de 9. som der Begrooting voor den Jaare 1800.: — en wordt onverwyld conform geconcludeerd.

Tot President voor de volgende 14. dagen wordt verkoren de Burger Representant *J. Kniphorst.*

Waarna de Vergadering wordt gescheiden tot aanstaanden Maandag vóór den middag ten 11 uuren.

TWEEDE KAMER.

Is geleezen en bekragtigd een onverwyld Besluit der Eerste Kamer van gisteren, waarby het Uitvoerend Bewind geauthoriseerd wordt, om het met ultimo deezer te verschynen Quartaal van de politicke Pensioenen, op den gewoonen voet uit te betaalen.

Tot President voor de volgende veertien dagen, wordt verkoozen de Burger Representant *Mr. Siterius.*

Waarna de Vergadering wordt gescheiden, en geadjourneerd tot morgen op den middag.

*** De Ontvanger Generaal van de Administratie te Lande, Mr. N. M. BOOGAERT VAN ALBLASSERDAM, adverteert hier mede aan alle belanghebbenden, dat deszelfs Comptoir staat verplaatst te worden, in de *Hooge-Nieuwstraat*, en uit dien hoofde, van den 29. Juny tot den 6. July aanstaanden, tot geene betaalingen kan worden gevaceerd, zullende de Werkzaamheden in het Nieuwe Locaal een aanvang neemen op Dingsdag den 7. July 1801.

Den *Haag*, den 24. Juny 1801.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TURKYËN.

Den 15. Mey ontfing men te *Constantinopolen* nadere berigten uit *Egypten*, doch geen nieuws behelzende dan dat der vereeniging van de Voorhoede der Armée van den Groot-Vizier met die der *Engelschen*. Ons Gouvernement laat 8. Oorlogschepen uitrusten, ter verdeediging der kusten van *Morea*, welke door eene Expeditie der *Fransche Armée* in *Italien* schynen bedreigd te worden. De nieuwe Oorlog tegen *Paswan-Oglu* is onvoorspoedig aangevangen. Die muiter heeft een aanmerkelyk voordeel op onze troepen behaald, en een aanzienlyk Convooy opgeligt. Hy verspreidt, dat de *Franschen* hem komen ondersteunen, en die verzeekering, gevoegd by zyn eerste geluk, doet verscheiden zyner voormaalige aanhangers weder tot zyne party terug keeren.

SPANJEN.

In twee buitengewoone Hof-Couranten van den 2. en 3. Ju-

ny zyn wederom twee officieele bulletins gepubliceerd, betrekkelyk de krygsverrigtingen onzer Armée in *Portugal*, gedeeltelyk de tydingen van nieuwe voordeelen inhoudende, en gedeeltelyk nadere opheldering en omſtandigheden van reeds bekende gebeurtenisſen bevattende: by het eerſte deezer bulletins, geeft de Prins *de la Paz* den Koning kennis van den voorttogt der *Spaanſche* Armée, en van haaren zegevierenden intogt in de veſting *Irrumbes*. Zy zet (ſchryft hy verder,) haaren marsch voort op *Extremos*; *Campo Major* is van allen byſtand afgeſneeden; *Olyas* is omringeld; het Regiment van *Furneze* en de Huſſaaren hebben wonderen van dapperheid gedaan. De Prins Bevelhebber geeft den grootſten lof aan den yver der troepen, die in het voetſpoor der *Franſchen* tragten te treeden; en hy eindigt met te kennen te geeven, dat hy weldra de Hoofdſtad *Liſabon* zelve hoopt te bemagtigen. — Het tweede bulletin was van den navolgenden inhoud: „Volgens de Capitulatie, op „den 20. Mey, tuſſchen Mynheer *de Chermont*, Veld-Maar„ſchalk en Gouverneur van *Olivenza*, en den Marquis *de Com„ligny*, eerſten Adjudant-Generaal van de derde diviſie van het „*Spaanſche* leger, geſloten, is de bezetting van *Olivenza* krygs„gevangen gemaakt; zy is de veſting met krygseer uitgetrok„ken: de Gouverneur en de Staf blyven vry, op hun gegeeven „woord van eer, dat zy de wapenen niet zullen voeren, zo lang „de Oorlog duuren zal. Men heeft in de Veſting eene zeer „groote meenigte krygs- en mond-behoeften gevonden, bene„vens zes-en-dertig ſtukken geſchut van 24, 16. en onderſchei„den ander caliber. — De Veſting *Jurumena* heeft denzelfden „dag gecapituleerd; het guarniſoen is niet krygsgevangen ge„maakt; maar het zal, geduurende den loop des Oorlogs, niet „tegen Zyne Catholyke Majeſteit mogen dienen. Men heeft „in de veſting agttien ſtukken geſchut en zeventien caronades „gevonden, als ook een aanzienlyken voorraad van krygs- en „mondbehoeften."

SICILIË N.

De troepen van onzen Koning, die zig op het Eiland *Maltha* bevonden, maar na onze vereeniging met *Frankryk* niet langer met de *Engelſchen* konden vereenigd blyven, zyn van daar afgehaald, en den 21. Mey in de Haven van *Meſſina* aangekomen. Onder andere reeds bekende tydingen, door hun medegebragt, als die der ſtaatelyke begraafenis van wylen den Generaal *Abercrombie*, is wel de gewigtigſte, dat de *Engelſchen* zelven erkennen, in *Egypten* zeer veel volks verlooren te hebben, en dat van *Malthe* alleen 2,000. man ter verſterking zyn afgezonden. Onze Havens thans voor onze nieuwe Bondgenoot open zynde, is te *Meſſina* een *Franſch* Vaartuig ingeloopen, 't welk naar *Egypten* beſtemd is, en eene gunſtige gelegenheid zal tragten waartenemen, om zyne reize veilig te volbrengen.

ITALIË N.

Welke veranderingen men ook omtrent *Romen* en de Pauſſelyke Staaten moge te verwagten hebben, waren ten minſten op den 8. Juny de *Franſche* troepen in *Toscaanen* nog niet in aanmarſch; alleenlyk beſpeurde men toen aldaar eene meerdere verzameling van manſchappen, welke als eene voorbereiding tot eenig eventueel ontwerp beſchouwd werd. De Generaal *Murat*, Commandant en chef der *Franſche* troepen in dat Groot-Hertogdom, of aanſtaande Koningryk, bevindt zig niet in het Hoofdquartier te *Florencen*; hy is, met zyne Gemalin en Zoontje, zederte enige dagen te *Piſa*. Nog altoos heeft men eenen onophoudelyken doortogt van Couriers naar en van *Romen* en *Napels*. In laatstgemelde Stad is de Gemalin van den Erf-Prins in eene zwaare ziekte geſtort, welke voor haar leven bedugt doet zyn. *Italien* heeft van den Koning van *Spanjen* eene toezending van ruim 200. Ex-Jeſuiten gekreegen, welken die Monarch niet langer in zyne Staaten wilde dulden, en die den 28. Mey met drie *Spaanſche* Vaartuigen te *Civita-Vecchia* aangebragt, en aldaar ontlaaden zyn.

DUITSCHLAND.

De *Weener*-Hofcourant geeft een uitvoerig verſlag wegens de verkiezing van Aarts-Hertog *Karel* tot Coadjutor der *Teutoniſche* Ridder-Orde. Zie hier, by een kort uittrekſel, het hoofdzaakelyke. Daar gemelde Prins, voor wien men deeze gewigtige waardigheid beſtemde, niet eens Lid der Orde was, werd die zwaarigheid weggenomen, door hem in de eerſte Zitting van het Cappittel, op den 1. Juny, met de gewoone godsdienſtige plegtſtaatelykheden gehouden, tot medelid te benoemen; en tevens werd hy, om het werk nog gemakkelyker te maaken, ontſlagen van de geloften, waaraan deeze Geeſtelyke Ridders gebonden zyn, als onder anderen de verpligting van ongehuwd te blyven. Na deeze voorbereiding, geſchiedde de verkiezing zelve, met geene mindere plegtigheid, op den 3. Juny; en wel, gelyk te verwagten was, met eenpaarige ſtemmen; voor welken gelukkigen afloop vervolgens der Godheid door een *Te-Deum* werd dank gezegd. Hieröp volgden bekendmaakingen, gelukwenſchingen, bezoeken, tegenbezoeken, en een maaltyd. Den 11. Juny werd de nieuwe *Teutoniſche* Ridder en Coadjutor plegtiglyk als zodanig by de Orde gerecipieerd, en lag den vereiſchten eed af in handen van den Grootmeester, Aarts-Hertog *Maximilian*, zynen Oom. Hunne Keizerlyke Majeſteiten, de Koningin van *Napels*, en de geheele Keizerlyke familie waren daarby tegenwoordig. Allen die hooge perſonagiën zelven vereerden daarna den nieuw bevorderden met een perſoonlyk gelukwenſchings-bezoek tot zynent, en alles werd, op dien dag, door een talryk en pragtig Diné by den Grootmeester beſloten.

Na dat een Lid van den *Franſchen* Staats-Raad, de Burger *Rhelon*, den 18. Juny te *Mentz* was aangekomen, hebben de *Franſche* troepen *Caſſel* en den regter *Rhyn*-oever aan dien kant weder verlaaten, en zyn naar *Mentz* terug gekeerd.

FRANSCHE REPUBLYK.

De eerſte Conſul kwam den 21. Juny weder te *Parys*, alwaar hy een weinig langer dan gewoonlyk vertoefde; want, na de verleende Audientie aan de vreemde Gezanten, gaf hy eenen maaltyd aan de Ministers en aan de Préſidenten der onderſcheidene Secties van den Staats Raad. En dit gaf geleegenheid, dat 'er nog dien zelfden avond de plegtige preſentatie van eenen nieuwen Gezant plaats had. De Cardinaal *Conſalvi* naamenlyk, Staats-Minister van den Paus, des namiddags van *Romen* aangekomen met eenen last, dien men onderſtelt van het uiterſte gewigt te zyn, werd des avonds ten 7. uur den eerſten Conſul aangeboden, en op eene zeer verëerende wyze ontfangen. Maar even dit ceremonieele laat volſtrekt onbeſlist, of zyne komst al of niet voor aangenaam gehouden wordt. Die Minister heeft zyne huisvesting genoomen by den Pausſelyken Nuncius, den Heer *van Spina*. Behalven de reeds werkelyk te *Parys* reſideerende, zyn nog eenige nieuw-aangekoomene Gezanten of Afgevaardigden, door den Minister der Buitenlandſche Betrekkingen, des morgens by den eersten Conſul ter Audientie gepreſenteerd, als de Baron van *Amlach*, Regeerings-Raad van den Keurvorst van *Saxen*, de Baron van *Troy*, Edelman des Prinſen van *Oranje-Naſſau*, de Raadsheer *Rodde*, Afgevaardigde der Stad *Lubeck*, en de Raadsheeren *Tucher* en *Kiesſling*, Afgevaardigden der Stad *Neurenberg*. Van meer andere *Duitſche* Vorsten en Steden werden diergelyke zendelingsſchappen verwagt.

De toerustingen op onze *Weſtelyke* Kusten tot eene Expeditie, waarvan men zedert lange algemeen geloofd heeft dat *Engeland* het voorwerp is, blyven niet ſlegts aanhouden, maar worden met eene drukke werkzaamheid voortgezet, even als of men reekende eerstdaags den aanval te zullen beginnen. Maar, te midden van dit alles, zyn de Onderhandelingen met het *Britſch* Gouvernement weder leevendig geworden; zo dat 'er zedert 16. Juny tuſſchen *Calais* en *Douvres* eene ſterke overvaart van Parlementaire Schepen plaats heeft. Ons Gouvernement had onlangs reeds eene openlyke verklaaring gedaan, dat het eerst en boven al den Vreede met *Engeland* verlangde, en ſlegts in de tweede plaats, wanneer die wensch niet vervuld konde worden, aan Oorlog dagt; en nu vindt men in het officieel Dagblad van 21. Juny een ſtuk geplaatst over de wederzydſche polityke belangen van *Frankryk* en *Engeland*, van den navolgenden aanmerkelyken inhoud:

„De Kaap *de Goede Hoop*, *Ceylon* en *Surinamen* zyn niet door de *Engelſchen* verövérd, maar aan hun door de voorſtanders van *Oranje* overgeleverd. *Holland* heeft die Coloniën verloren door de uitwerkſelen der verdeeldheden en wanörden, die altoos het gevolg van groote Omwentelingen zyn. — *Engeland* heeft aan *Frankryk* in de *Indien* niets ontnomen, wat verdedigd kon worden; de Eilanden *de France* en *de la Réunion* behooren nog op dit oogenblik aan de Republyk. De *Britſche* vlag waait, wel is waar van *Martinique*, dan alleen om dat de Ingezeetenen, bevreest voor den opſtand der *Zwarten*, geduurende de eerſte tyden van gisting der omwenteling, hunne veſtingen den *Engelſchen* in bewaaring gaven, tot dat *Frankryk* zig een Gouvernement zou gegeeven hebben, in ſtaat om hen te beſchermen; *la Trinité* was zonder verdeediging; *Maltha* zelf, waaromtrent de *Engelſchen* geene andere verdiensten gehad hebben, dan het met een aantal ſchepen geblocqueerd te houden, zoude byſtand erlangd hebben, zonder de binnelandſche wanorden en de twisten, die in het zevende jaar de hoogſte Magten der Republyk verdeeld hielden — Wanneer men de uitwerking beſchouwt, welke, op afgeleegen bezittingen, eene omwenteling hebben moet zo als die, welke de *Franſche* en *Bataafſche* Volken ſedert 10. jaaren geſchokt heeft, zo moet men verwonderd ſtaan, dat hun nog eenige Coloniën zyn overgebleven. — De dryfveeren, die de haven van *Toulon* voor de *Engelſchen* deeden openen, en in één dag 33. in die haven liggende Oorlogſcheepen, en onze best voorziene Werven in hunne handen ſtelden, waren insgelyks gevolgen der omwenteling. Toen in *Texel* (eigentlyk *de Vlieter*,) de hulp der *Bataafſche* Zeemagt de *Oranje*-Vlag opheischte, bragt ook hier dezelfde oorzaak, dezelfde uitwerking te weeg. — En terwyl *Engeland* dus zyn voordeel doende met de burgerlyke verdeeldheden der Geallieerden (*Frankryk* en *Holland*,) met zulk eene geringe inſpanning van kragten, en met zo weinig roem, zig zulke aanzienlyke aanwinsten verſchafte, werden agtereenvolgens twee Coälitien gevormd; het vaste land van *Europa* was niet dan een ſlagveld, waaröp meer dan twee millioenen *Europeaanen* den dood vonden. Intuſſchen zyn deeze twee Coälitien ontbonden. Eenige der door *Engeland* opgeruide gecoälieerden hebben een gedeelte hunner ſtaaten verlooren; anderen beſtaan niet meer onder den rang der Mogendheden. De 500,000. P. St., die de Koning van *Sardiniën* langen tyd tot het voeren van den Oorlog tegen *Frankryk* getrokken heeft, hebben hem ontelbaare rampen op den hals gehaald. De Koning van *Napels*, die het eerſte tot de tweede Coalitie toegetreden is, heeft geene zekerheid dan in de beſcherming der Republyk zelve gevonden. *Portugal*, 't welk zig, met eene onbegrypelyke verblindheid en ſlaaffche ondergeworpenheid, door den *Britſchen* invloed had laaten leiden, is op het punt van zyne beste Provincien te verliezen. *Pruiſſen* houdt *Hanover* bezet, en de *Noordſche* Mogendheden wapenen zig van alle kanten, wel overtuigd, dat 'er geene zekerheid voor hunnen Koophandel zyn kan, dan door gedugte Vlooten te onderhouden; want het is thans

(*Het vervolg op de kant van deeze bladz.*)

Koophandel der waereld te bezitten; maar, kan het, deszelfs magt in de vier waereld-deelen verſpreid, en dus aan alle kanten zeer zwak zynde, tervyl niets langer eene gemakkelyke bezitneeming aanbiedt, wel nieuwe voorteelen hopen? en heeft daarenboven alles in de natuur niet een eindpaal?"

„Wy zullen niet onderzoeken, of de fatale krook waters die ons geheidt niet over te trekken zy; wy zullen niet zeggen, dat, door den wil van het *Britſche* Ministery tot den oorlog gedwongen, 'er geen *Franſchman* is, van welke party, van welk gevoelen hy ook zyn mage, die niet naar de eer ſtreeve, om tot de rust der waereld en de vryheid der zeën medete werken; wy zullen niet zeggen wat het *Franſche* Volk kan doen, indien het gewelt, dat eene laatſte poging voor deszelfs roem en beſtaan noodzaakelyk zy. Maar welk volk kan zyn mogen, die de voortzetting des Krygs, tegen *Engeland* alleen, aan de Gaëbeerden aanbiedt, zo is het niet te min waar, dat dezelve met hunne belangen en wenſchen ſtry dt. Het geluk der volkeren heeft elk oogenblik, elk jaar tot beſtand-deel; het

*** JOHANNES LE GRAND, GEORGE HENDRIK WEYMAR en HENDRIK VAN WAAYENBURG, Makelaars, zullen, op *Woensdag den* 8. *July* 1801., des avonds ten *vyf* uuren, te *Amſterdam*, in de Brakke grond, verkoopen, circa 2,000,000. ponden *Java* KOFFY, in Baalen en Vaten; liggende als by Notitie wordt aangeweezen.

*** Wordt bekend gemaakt, dat alhier gearriveerd is *ANDRIES LEZER*, woonachtig in de Landſchap *Drenthe* tot *Aſſen*, en wydberoemde UITVINDER en SLYPER van KITTELSTEENE BRILLEN, die door alle Menſchen, jong of oud, kunnen gebruikt worden; zy verſterken het Gezigt, vooreerst aan byziende Oogen, ten tweede voor verlichte Oogen, en ten derde voor alle zwakke Gezigten van jong en oud; ook dienen zy om het Gezigt te bewaaren, en men heeft in zyn gantſche Leeven maar een Bril benodigd.

Heeren en Dames, welke van de bovengemelde Brillen bediend willen zyn, gelieven zig te adresſeeren aan bovengemelden *Andries Lezer*; — Hy is gelogeerd by *W. Wydom*, in de Toelast, op de kleine Groenmarkt; zal hier blyven tot aanſtaanden Maandag.

*** HISTORISCH TAFREEL *der* AGTTIENDE EEUW. Gewis een allermerkwaardigst Tydvak, waaröver men gaarne eenige bladen druks zal willen leezen. De zaakelyke beſchryving zo van *ons eigen Land* als andere *Volken*; de *Beſchaaving* en de *Rampen* des *Menschdoms*; de verſchrikkelyke *Verwoestingen* door het *Oorlog*; de *Verarming* veeler *Volken*; de daar door gemaakte *Staatsſchulden* en *opeenſtapeling van drukkende Lasten*; en de *Omwentelingen* veeler *Ryken* en *Staaten*; dit is de inhoud van dit WERK, dat geene de minſte aanpryzing of opſiering nodig heeft. De prys is 24. Stuivers, en het is by de Boekhandelaars G. T. VAN PADDENBURG en ZOON te *Utrecht*, en verder alöm te bekomen.

Door J. J. STUERMAN, in de Hage.